

Apel pentru pace și înfrățire între cele două biserici românești

După o susținută campanie de presă vizând înveninarea raporturilor dintre ortodocși și greco-catolici, la începutul celei de a doua decade a lunii iunie, Patriarhia Română lansa un apel, pe cât de creștinesc, pe atât de argumentat, îndemnând la "calm și înțelepciune". Aceasta întrucât **"Într-o societate din ce în ce mai frământată și tulburată, este necesar ca Biserica să fie un factor de pace socială și de aplanare a conflictelor, nu de amplificare a lor"**. Acest cu adevărat duhovnicesc îndemn ne-a indus nouă creștinilor ortodocși și uniți din Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, Filialele Cluj, Mureș și Timiș, un puternic sentiment de speranță și încredere în înțelepciunea ierarhilor noștri. Iată însă că n-a trecut nici o săptămână și am fost iarăși bombardați cu "dosare secrete" improvizate cu rea-credință și cu "editoriale" neavenite. Trebuie să fii nepământean și nechibzuit, fie necunoscător, fie de evidentă rea intenție, ca să ignori faptul că timp de două veacuri și jumătate, până în 1948, în momentele-cheie ale istoriei, înalții ierarhi ai celor două culte românești din Transilvania au dat dovadă nu doar de solidaritate, ci și de hotărâtă acțiune comună. Este de ajuns să amintim numai Supplex -urile (erau libellus valachorum, nu "catholicorum"), Marea adunare națională de pe Câmpia Libertății de la Blaj din 1848, Memorandumul din 1892, alcătuirea Gărzii Naționale Române (din ostași ortodocși și uniți) în 1918 de către Iuliu Maniu la Viena și Praga - gardă care a asigurat în Transilvania ordinea necesară înfăptuirii Marii Uniri de la 1 Decembrie. În fine, amintim împreună-lucrarea clericilor în timpul ocupației horthyste a Ardealului de Nord. Momentele evocate să fie oare numai "accidente" ale istoriei? La fel și faptul că întreaga națiune română datorează Școlii Ardelene (și aceasta nu s-a definit "de la Blaj" sau "unită", ci Ardeleană) conturarea științifică a identității și a conștiinței naționale, aceleași pentru toți românii? Vă asigurăm că acestea sunt binecunoscute de oamenii locului, dar și de autenticii oameni de cultură - și de aici sentimentul nu de toleranță, ci de respect pentru opțiunea confesională a semenului. A venit, însă, pe tancurile rusești teroarea bolșevică anticreștină și închisorile și lagărele de exterminare s-au umplut de preoți ortodocși alături de cei greco-catolici, care au refuzat să accepte anticonstituționala interdicere a cultului lor în 1948. Noi, foștii deținuți politici, depunem mărturie că n-am întâlnit niciun caz în care un preot ortodox sau unit să fi refuzat împărtășania vreunui muribund aparținând celui alt cult. De asemenea, vreun preot care să fi refuzat să fi celebrat, împreună cu colegul său din cultul-frate, duminica sau în marile sărbători creștine. Asemenea slujbe au fost un lucru obișnuit la Canal, în mine, în Bălțile Brăilei și "la stuț" sau în oricare alte închisori ori lagăre de exterminare. Semnificativ ni se pare un fapt petrecut în 1962 sau 1963, într-o cameră de peste 60 de deținuți de la Gherla. Întâmplător nu se afla acolo, la Paști, nici un preot român sau dascăl. A fost solicitat să facă slujba un pastor neamț, care vorbea destul de greoi românește. "Cu drag - a zis el -, dar voi sluji în germană, ca să respect sacramentul, traducând cum îmi aduc aminte că spun preoții români". A fost o slujbă de neuitat, prin dăruire creștină, ca și prin ineditul traducerii, amestec al formulărilor ortodoxe cu cele greco-catolice. Faptele evocate mai sus, și petrecute sub zodia terorii anticreștine, ne-au ajutat ca la modul concret să înțelegem și să trăim necesitatea ecumenismului. Mai mult, că tocmai existența a două biserici românești, ambele profund creștine, poate constitui puntea dorită, serioasă și trainică, între Occident și Orient. și nu întâmplător este și caracterul ecumenic pe care l-au atribuit botezului lor pastorul Wurumbrand sau, nu în ultimul rând, Părintele Nicolae Delarohia - pentru a evoca numai aceste cazuri celebre.

Înalt Prea Sfințiile Voastre, cinstiți Înalți Ierarhi,

Cu modestie și smerenie, creștini de rând fiind, ne permitem să insistăm asupra caracterului particular, care trebuie cunoscut și înțeles, pe care îl îmbracă problema religioasă în Transilvania zilelor noastre. Dintre multele exemple, amintim un singur dar semnificativ caz. Cu "limbă de moarte" profesorul universitar, savantul Mircea Zăciu a solicitat ca, la înmormântarea sa, să slujească atât preoți ortodocși cât și uniți. La nivelul înalților clerici clujeni, s-a înțeles acest lucru, și ceremonia religioasă a avut loc întocmai, în Foaierul Casei Universitarilor. Desigur, fiecare din oficanții putea spune: "Am respectat dorința defunctului și a familiei sale, fără a aduce atingere canoanelor sfintei mele biserici". Și toată lumea a fost mulțumită. Dar mult mai semnificative, nefiind vorba de moarte, ci de viață, sunt alte exemple de mentalitate transilvană. Și nu îi privesc doar pe creștinii de rând, ci și pe preoți, până la nivel de protopopi, slujind în catedrale municipale. Este vorba de tineri, aparținând ei și familiile lor celor două culte, și care ei și familiile lor au ținut să pună căsătoria (sau un botez) sub protecția conjugată a Sfântului Duh și a Sfântului Spirit. Important era caracterul profund creștin al actului în sine, din respect și apreciere a celui alt (a celorlalți) acceptând și ceremonia celui alt cult, cu atât mai mult, cu cât este vorba de același rit. În fața lui Dumnezeu, nu poți minți. Deci clericii oficanți au știut că alaiul nunții se mută de la o catedrală (sau biserică) la alta - la interval de vreun ceas. Mai amintim că, asemeni credincioșilor sau preoților de rând evocați mai sus, toți cărturarii de seamă, fie ei specialiști reputați în Istoria Religiiilor, în antropologie culturală sau sociologie - ca Eliade sau Culiianu, ca să ne referim numai la două din celebritățile trecute în eternitate - au apreciat esența creștinismului, caracterul ei unitar și solidar totuși, în ciuda diversității de manifestare. Desigur, Bisericile sunt mai conservatoare. Este firesc și necesar să fie astfel, adică garante ale stabilității spirituale - și această din urmă calitate le face să dăinuie de două milenii, asistând cu mâhnire pământeană la sfârșitul câtor imperii, regate sau republici? Acest adevăr incontestabil nu ne împiedică însă să regretăm rigiditatea unor trecătoare decizii - cum ar fi, să zicem, procesul lui Galileo Galilei, sau, alta, mult mai aproape de noi: abia în 1990 Înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Ardealului, Antonie Plămădeală, sfințind statuia lui Lucian Blaga din fața Teatrului Național din Cluj, l-a "împăcat" pe acest geniu al culturii române cu Biserica Ortodoxă care (tot printr-un om) îl adusesse, cu jumătate de veac în urmă, "în fața judecării"... Dar celor fanatici și excesivi nu le poți cere nici cumpănită socotință, nici învățăminte din memoria istoriei, nici profunzime în deslușirea realelor pericole ale contemporaneității. Pe drept cuvânt mai amintim odată înțeleptele aprecieri și îndemnuri ale Comunicatului BOR, citate la începutul acestor rânduri. În prag de mileniu trei, al globalizării, principalul pericol spiritual, etic, moral și social îl reprezintă laicizarea. Simplu și deslușit, precum vorba lui Karamazov: "Dacă Dumnezeu nu există, atunci totul este permis". Nici nu s-a stins bine scandalul icoanelor din școli și, iată, se găsesc preazeloși care vor să ne vâre cu de-a sila pe gât "pravoslavnici" lor, și nu alta. Recent, un astfel de "comentator" amintea rostirea împreună a Crezului de către Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I al Constantinopolului și de către Papa Ioan Paul II, adăugând (ironic) că

acesta din urmă l-a rostit "fără adaosul papistăesc Filioque". Ne surprinde că harnicul și exigentul comentator n-a semnalat Vaticanului atunci "erezia", spre eventuală "caterisire" a Papei. Așa cum acum cere "judecarea", în Sinod, a "faptei Mitropolitului Nicolae" (se subînțelege: erezie; alții i l-au asociat pentru "gesturi" și pe P.S. Episcop al Oradei). Nu contează, în opinia ferventului apărător al "pravoslavnici" că este vorba, ca și în cazul lui Ioan Paul II, de simple gesturi de curtoazie și respect frățesc creștin - nici vorbă de declarații publice nesocotind Sinodul, sau de "abjurare de la Mărturisirea de credință ortodoxă" ori de la Canoanele Maicei Biserica. Încă și mai ciudat, amintitul comentator se arată convins că nesancționarea "ereziei", cerută de "bisericile surori" ar fi cauza "izolării" BOR de către acestea. El "uită" că atitudinea răuvoitoare a unora (nu toate) dintre ele se explică simplă - tocmai prin datoria pe care BOR o avea față de sine însăși, de a nu-și înstrăina turma de credincioși, drept pentru care a reactivat Mitropolia Basarabiei, secular supusă Patriarhiei Române. Și mai uită "comentatorul" nostru ceva - anume faptul că atitudinea "surorilor" neînțelegătoare s-a înăsprit după înființarea celor trei episcopii ale ortodocșilor români basarabeni - ca răspuns firesc și apărare față de noile episcopii, anterior înființate de mitropolitul Vladimir și de Tiraspol. Quid prodest? era un principiu de drept al strămoșilor noștri. Cui folosesc asemenea - nu forțate, ci false raționamente - vizând explicarea "izolării" BOR? Răspunsul este evident - celor cu totul străini și de problemele Transilvaniei, și ale Basarabiei și ale credincioșilor români în genere. Iar a li se da crezare - sau măcar a-i asculta - înseamnă, ca în cazul creștinilor români, în Transilvania, ca și în Basarabia, să inculci o dihonie neiertătoare, fundamentalistă, asemenea conflictului generator de crime și iși - sunți. Și permiteți-ne, Înalți Ierarhi, un ultim citat, dintr-un cărturar contemporan, probabil cel mai calificat în a aborda problema din perspectiva Societății Civile: "CAZUL CORNEANU. Lipsită de informații serioase (pentru că nu e capabilă să le caute), presa noastră s-a inflammat cu o falsă Afacere Dreyfus, în stil românesc: "erezia" mitropolitului Nicolae Corneanu, care s-a împărțit din potirul greco-catolicilor. Am crezut inițial că e o știre de o zi". Ca și Excelența Sa, dl. Ambasador Teodor Baconsky, am crezut inițial că e o știre de o zi. Din păcate, nu este. Se persistă, cu încăpățănare, în însământarea dihoniei între creștinii români, cu toții de rit răsăritean, cum s-a procedat în 1948, și spre încântarea unor presupuse ori vremelnice preopinente "surori". Pornim de la convingerea, exprimată cu modestie, că noi, foștii deținuți politici, am suferit, la modul conceptual, infinit mai puțin decât instituțiile (și preoții!) celor două biserici românești surori - ortodoxă și unită. Fie ca suferința și jertfa bisericilor, ca și a noastră, să nu cadă în deriziune și să se fi dovedit zadarnică. Oricum, cum s-a văzut, totdeauna există pe lume un mâine, care, inevitabil, diagnostichează, califică un ieri. Noi avem încredere în acest mâine.

ASOCIAȚIA FOȘTILOR DEȚINUȚI POLITICI DIN ROMÂNIA

Comitetele de Conducere ale Filialelor Cluj, Mureș și Timiș

Pentru conformitate, dr. Traian Neamțu

POPESCU, IOSEPOVICI & ASSOCIATES

DOCTORI ÎN ȘTIINȚE JURIDICE CU
PESTE 20 DE ANI DE EXPERIENȚĂ.

O FIRMĂ DE AVOCATURĂ
ÎN SLUJBA COMUNITĂȚII
NOASTRE, CARE VĂ STĂ
LA DISPOZIȚIE ÎN ORICE
PROBLEME LEGATE DE:

IMIGRARE • APĂRARE CAZURI PENALE • LEGISLAȚIA CUPLULUI • TRANZACȚII
COMERCIALE ȘI DE AFACERI • TRANZACȚII IMOBILIARE • TESTAMENTE ȘI
SUCCESIUNI • CAZURI DE FALIMENT • VĂTĂMĂRI PERSONALE • DISCRIMINĂRI

PENTRU CONVENIENȚA DUMNEAVOASTRĂ,
FIRMA NOASTRĂ DISPUNE DE DOUĂ BIROURI:

**"NOI VĂ EXPLICĂM LEGILE
AMERICANE, FOARTE CLAR
ȘI ÎN LIMBA ROMÂNĂ!"**
POPESCU, IOSEPOVICI & ASSOCIATES

MANHATTAN

225 Broadway, Suite 1901

Telefon:

1.212.766.9696

Fax:

1.212.766.2298

NEW JERSEY

1187 Main Avenue, Suite
1C

Clifton, NJ 07011

Telefon:

1.973.743.5498

